

Ett Vadstenabreviarium

Breviarium Lincopense trycktes i Nürnberg år 1493. Ett exemplar av detta breviarium, som tillhör Uppsala Universitetsbibliotek, är försett med ett antal handskrivna korrigeringar i de båda kapitlen Suffragia in feriis ad matutinas och Suffragia ad vespervas. I suffragium de angelis vid matutinen är antifonen Angeli archangeli överstruken och i högra marginalen är en annan antifon Angeli domini tillskriven.¹ Hela suffragium de patronis är överkorsat.² Mellan suffragium de apostolis och de sancta Birgitta är en hänvisning antecknad: De sancto Augustino et Katerina queratur in libri huius fine.³ I suffragium de angelis för vespem är antifonen Angeli domini överstruken och i högra spalten är en annan antifon Michael prepositus tillskriven.⁴ Hela suffragium de patronis är överstruket.⁵ Mellan suffragium de apostolis och de sancta Birgitta finnes i högra marginalen anteckningen: De sancto Augustino et sancta Katerina vt habetur in fine libri.⁶ Genom dessa korrigeringar har en lokal anpassning av usus lincopensis skett.

I Vadstena kloster följdes usus lincopensis.⁷ Härvid har man dock att räkna med vissa modifikationer, och det är värt att pröva, om det är modifikationer av denna art som föreligga i Uppsalaexemplaret av Breviarium Lincopense. En undersökning av suffragia i Vadstenahandskriften C 450 visar, att suffragium de patronis med katedralens patroner Petrus och Paulus saknas. I överensstämmelse härmed är detta överkorsat i det tryckta breviariet. I C 450 har suffragium de sancto Augustino sin plats mellan suffragium de apostolis och suffragium de sancta Birgitta. Vadstena tillhörde ju Ordo sancti Augustini sancti Salvatoris nuncupatus. I det tryckta breviariet är det, som ovan nämnts, på denna plats man infört hänvisningen: De sancto Augustino et Katerina queratur in libri huius fine. Slutligen har C 450 vid suffragium de angelis ad matutinas antifonen Angeli Domini och vid suffragium de angelis ad vespervas antifonen Michael prepositus. I överensstämmelse härmed ha korrigeringarna i det tryckta breviariet skett.

Uppsalaexemplaret av Breviarium Lincopense är alltså ett exempel på, hur usus lincopensis anpassades efter Vadstenapraxis och kan karakteriseras som ett Vadstenabreviarium.

Bengt Strömberg

¹ Fol. 16va.

² Fol. 17ra.

³ Fol. 17ra.

⁴ Fol. 17va.

⁵ Fol. 17vb.

⁶ Fol. 17vb.

⁷ Regula Salvatoris cap. 26.